

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОХОДІВ КОМПАНІЙ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

©2018 КРИВИЦЬКА О. Р.

УДК 368.032:368.91

Кривицька О. Р. Аналітичне дослідження доходів компаній зі страхування життя в Україні

У статті досліджено сучасні підходи до класифікації доходів страхових компаній. Систематизовано та охарактеризовано доходи як результат надходження коштів від різних видів діяльності: операційної; інвестиційної; фінансової. Досліджено та проаналізовано структуру доходів компаній – лідерів ринку страхування життя України, зокрема «Граве Україна», ТАС і МетЛайф. На основі визначення сукупної частки досліджуваних компаній у структурі доходів ринку страхування життя підтверджено їх статус компаній-лідерів ринку. Більше 60% доходів ринку страхування життя за останні роки сформовано саме цими компаніями. Виокремлено спільну закономірність для всіх досліджуваних компаній – щорічний приріст доходів від основної операційної діяльності, тобто доходів від реалізації послуги зі страхування життя. Подальше аналітичне дослідження доходів від реалізації послуги зі страхування життя в розрізі видів договорів страхування життя дасть можливість визначити пріоритетні резерви збільшення доходів як компаній-лідерів зокрема, так і ринку страхування життя в цілому.

Ключові слова: дохід, страхування життя, операційна діяльність, інвестиційна діяльність, основна діяльність.

Табл.: 5. **Бібл.:** 19.

Кривицька Ольга Романівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту, Національний університет «Острозька академія» (вул. Семінарська, 2, Острог, 35800, Україна)

E-mail: olha.kryvytska@oa.edu.ua

УДК 368.032:368.91

Кривицкая О. Р. Аналитическое исследование доходов компаний по страхованию жизни в Украине

В статье исследованы современные подходы к классификации доходов страховых компаний. Систематизированы и охарактеризованы доходы как результат поступления средств от различных видов деятельности: операционной; инвестиционной; финансовой. Исследована и проанализирована структура доходов компаний – лидеров рынка страхования жизни Украины, в частности «Граве Украина», ТАС и МетЛайф. На основе определения совокупной доли исследуемых компаний в структуре доходов рынка страхования жизни подтвержден их статус компаний – лидеров рынка. Более 60% доходов рынка страхования жизни за последние годы сформировано именно этими компаниями. Выделена общая закономерность для всех исследуемых компаний – ежегодный прирост доходов от основной операционной деятельности, то есть доходов от реализации услуги по страхованию жизни. Дальнейшее аналитическое исследование доходов от реализации услуги по страхованию жизни в разрезе видов договоров страхования жизни даст возможность определить приоритетные резервы увеличения доходов как компаний-лидеров в частности, так и рынка страхования жизни в целом.

Ключевые слова: доход, страхование жизни, операционная деятельность, инвестиционная деятельность, основная деятельность.

Табл.: 5. **Библ.:** 19.

Кривицкая Ольга Романовна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры финансов, учета и аудита, Национальный университет «Острозская академия» (ул. Семінарська, 2, Острог, 35800, Украина)

E-mail: olha.kryvytska@oa.edu.ua

UDC 368.032:368.91

Kryvytska O. R. The Analytical Study on Incomes of the Life Insurance Companies in Ukraine

The article researches modern approaches to classification of the incomes of insurance companies. Incomes are systematized and characterized as a result of receipt of funds from various types of activity: operating, investment, financial. The structure of incomes of the companies-leaders at the market of life insurance of Ukraine, in particular "Grave Ukraine", TAS and MetLife is explored and analyzed. On the basis of determination of the aggregate share of the studied companies in the income structure of the life insurance market, the author confirms the status of the companies as market leaders. More than 60% of the income of the life insurance market has been formed in recent years precisely by these companies. The allocated general regularity for all researched companies is the annual increase of incomes from the basic operating activity, that is the incomes from realization of life insurance service. Further analytical research of incomes from realization of life insurance service in the context of types of life insurance contracts will provide an opportunity to define priority reserves for increase of incomes both of the companies-leaders in particular, and the life insurance market in general.

Keywords: income, life insurance, operating activity, investment activity, main activity.

Tbl.: 5. **Bibl.:** 19.

Kryvytska Olga R. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Audit, The National University of Ostroh Academy (2 Seminarska Str., Ostroh, 35800, Ukraine)

E-mail: olha.kryvytska@oa.edu.ua

Компанії зі страхування життя функціонують на ринку небанківських фінансових послуг, отже, не здійснюють виробничу діяльність, а надають послуги. Ключова відмінність надання послуг від організації виробничої діяльності полягає в тому, що для надання послуг страховик акумулює ресурси не за рахунок власних ресурсів, а за рахунок надходжень від страхувальників. Тобто у виробничій діяльності спочатку ідуть витрати, а потім доходи, а у сфері послуг – спочатку доходи, а потім витрати. Послуговий характер діяльності та специфіка послуги, що надається компаніями зі страхування життя, зумовлюють особливості у формуванні їх доходів.

Теоретичним аспектам дослідження діяльності страхових компаній приділяли значну увагу у своїх працях такі вчені: В. Д. Базилевич, Н. М. Внукова, О. Д. Вовчак, О. О. Гаманкова, О. М. Залетов, С. С. Осадець, Н. В. Ткаченко та ін. Особливості формування та оподаткування доходів страховика вивчали О. В. Чеберяко та Т. А. Коляда [1]. Проблематику обліку доходів у страхових компаніях досліджувала М. О. Белгородцева [2]. Класифікацію та особливості формування доходів розглядала і Т. В. Греджева [3]. Проте дослідження теоретичних підходів до формування доходів страховиків та їх видів не формує єдиного бачення щодо досліджуваної проблематики. Тому

доцільно дослідити специфіку формування доходів страхових компаній з точки зору діючої практики на ринку.

Метою статті є здійснення аналітичного дослідження діючої практики формування доходів компаніями зі страхування життя в Україні та визначення основних тенденцій і закономірностей.

Ураховуючи особливість послугового характеру, яка притаманна діяльності страховим компаніям, доходи страховика можна представити в розрізі таких видів:

1) доходи від страхової (основної) діяльності – надходження, пов'язані з проведенням страхування і перестрахування;

2) доходи від інвестування і розміщення тимчасово вільних коштів (як власних, так і коштів страхових резервів);

3) доходи від інших операцій, які не належать ані до страхових, ані до інвестиційних доходів, але можуть виникати у страховика в процесі його звичайної господарської діяльності та надзвичайних подій.

Найбільш повно склад доходів страховика відобразили у своїй праці О. В. Чеберяко та Т. А. Коляда [1] (табл. 1).

Дослідженню сутності та видів доходів страхових компаній приділяли увагу багато науковців, проте найбільш повно та точно їх систематизувала М. О. Белгородцева. Зокрема, вона підкреслила, що доходи страховиків формуються за рахунок надходжень від різних видів діяльності. З огляду на це, науковець виокремлює п'ять груп доходів: доходи від страхової (операційної) діяльності; доходи від іншої операційної діяльності; доходи від інвестиційної діяльності; доходи від фінансової діяльності; доходи від іншої діяльності [2].

Чинна практика діяльності компаній зі страхування життя свідчить, що саме доходи від страхової діяльності формують доходи від операційної діяльності, що, згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого Міністерством фінансів України № 73 від 07.02.2013 р., є результатом звичайної діяльності [4]. Систематизацію доходів як результату надходження коштів від різних видів діяльності та їх характеристика наведено в табл. 2.

Таблиця 1

Склад доходів страхових компаній

Доходи		
Від страхової діяльності	Від інвестування та розміщення тимчасово вільних коштів	Від інших операцій
Страхові премії за договорами страхування та перестрахування	Відсотки, сплачені страховикові за надання довгострокових інвестиційних кредитів	Від здавання майна в оренду (здійснення фінансового або оперативного лізингу)
Комісійні винагороди за перестрахування	Участь у прибутку перестраховиків	Від надання консультаційних послуг
Частки від страхових сум і відшкодувань, сплачені перестраховиками	Дивіденди за акціями	Від реалізації прав регресної вимоги страховика до страхувальника або іншої особи, відповідальної за заподіяний збиток
Повернуті суми з централізованих страхових резервів	Відсотки від розміщення коштів на депозитних вкладах у банку	У вигляді безкоштовної фінансової допомоги страховику та безкоштовно переданих страховику товарів (надання послуг)
Повернуті суми технічних резервів, інших, ніж резерви незароблених премій	Відсотки, що їх нараховує банк на суми залишку коштів на поточному рахунку	Від індексації та передачі (продажу, обліку та інших видів відчуження) основних фондів і нематеріальних активів
	Відсотки за облигаціями	Від позитивної різниці перерахунку в гривні іноземної валюти і коштів від її продажу, що були у страховика на кінець звітного періоду, якщо збільшується офіційний валютний (обмінний) курс НБУ (якщо було зменшення курсу, то негативна різниця призводить до виникнення кредиторської заборгованості)
		Від урегулювання безнадійної заборгованості
		Штрафи, пеня та інші доходи

Види доходів компаній зі страхування життя

Вид доходу		Характеристика
Дохід від операційної діяльності	Дохід від основної (страхової) діяльності	Надходження від страхових премій.
	Дохід від іншої операційної діяльності	Надходження від цільового фінансування; надходження авансів; надходження від повернення авансів; надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках; надходження від операційної оренди; інші надходження
Дохід від інвестиційної діяльності		Надходження від реалізації фінансових інвестицій; надходження від реалізації необоротних активів; надходження від отриманих відсотків; надходження від отриманих дивідендів; надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці; інші надходження
Дохід від фінансової діяльності		Надходження від власного капіталу; отримані позики; надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві; інші надходження

Джерело: складено на основі [5].

Загальний обсяг доходів страховика за рік представляє собою алгебраїчну суму доходів, отриманих від кожного виду діяльності: операційної; інвестиційної; фінансової. Залежно від спеціалізації та політики діяльності страховика структура отримуваних ними доходів буде різною.

Досліджуючи доходи компанії зі страхування життя в розрізі видів її діяльності, доцільно використовувати бухгалтерську звітність, зокрема форму № 3 «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)». Особливості структури доходів таких компаній – лідерів на ринку страхування життя в Україні, як Граве Україна (страхування життя), ТАС і Метлайф, наведено в табл. 3.

За даними табл. 3 відзначаємо, що практична діяльність компаній зі страхування життя в Україні зосереджена на формуванні доходів від операційної та інвестиційної діяльності. Фінансова ж діяльність не те що не розвинена, а вони нею практично не займаються.

Досліджуючи структуру формування доходів, доцільно відзначити, що кожна компанія має свою політику формування доходів. Так, компанія Метлайф протягом досліджуваного періоду формувала свої доходи виключно за рахунок операційної діяльності. Граве Україна (страхування життя) надає перевагу інвестиційній діяльності, доходи від якої протягом 2013–2016 рр. коливалися від 57% до 71,4%. Виключенням став 2017 р., коли частка доходів від інвестиційної діяльності в загальній структурі доходів компанії зменшилася до 45,9%. Граве Україна (страхування життя) зацентувала свою увагу на операційній діяльності лише у 2017 р., тоді як компанія ТАС протягом усього досліджуваного періоду (за винятком 2016 р.) надавала перевагу формуванню доходів виключно від операційної діяльності: їх частка перевищувала 63,9%.

Зважаючи на різні бачення досліджуваних компаній щодо організації їх діяльності, спільним у них є усвідомлення незаперечного факту – збільшення доходів знаходиться в прямопропорційній залежності від розвитку основної (страхової) діяльності – страхування життя. Доходи від страхування життя представлені надходженнями страхових премій, частку яких у загальній сумі операційних доходів наведено в табл. 4.

Дані табл. 4 дають можливість стверджувати, що у формуванні доходів від операційної діяльності всіх трьох компаній зі страхування життя немало важне значення має основна діяльність – реалізація послуги зі страхування життя. У всіх компаніях за досліджуваний період спостерігався приріст суми доходу, отриманого компаніями у вигляді надходження від страхових премій. Якщо у 2013 р. компанія Граве Україна (страхування життя) отримувала безпосередньо від страхування життя 141 649 тис. грн, що становило 86,4% усіх доходів від операційної діяльності, то до 2017 р. обсяг зібраних страхових премій зріс практично вдвічі та сягнув суми у 264 200 тис. грн. Доцільно в цьому контексті акцентувати увагу на тому, що у 2017 р. частка надходжень від страхових премій у структурі доходів операційної діяльності, навіть незважаючи на такий приріст суми надходжень, залишилася майже на рівні 2013 р. – 86,3%. Це свідчить про те, що компанія Граве Україна (страхування життя) не зосереджена у своїй діяльності виключно на основній діяльності, а приділяє увагу формуванню інших доходів від операційної діяльності.

Постійний приріст надходжень від страхових премій протягом досліджуваного періоду спостерігається і в діяльності компанії ТАС. Якщо у 2013 р. компанія ТАС отримувала від страхувальників лише 146 936 тис. грн доходу, то протягом подальших чотирьох років компанія працювала над залученням усе

Таблиця 3

Структура доходів компаній Граве Україна (страхування життя), ТАС і Метлайф протягом 2013–2017 рр.

Доходи та компанії		2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	
Доходи від операційної діяльності	Граве Україна (страхування життя)	тис. грн	164 026	186 067	264 630	268 147	306 184
		питома вага, %	43,0	40,3	28,6	38,3	54,1
	ТАС	тис. грн	157 967	446 363	492 386	286 428	574 993
		питома вага, %	70,2	65,3	67,7	33,0	63,9
	Метлайф	тис. грн	320 651	1493 257	2066 187	1913 928	1894 431
		питома вага, %	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9
Доходи від інвестиційної діяльності	Граве Україна (страхування життя)	тис. грн	217 438	276 037	661 669	432 709	260 129
		питома вага, %	57,0	59,7	71,4	61,7	45,9
	ТАС	тис. грн	67 029	236 899	234 749	582 737	324 697
		питома вага, %	29,8	34,7	32,3	67,0	36,1
	Метлайф	тис. грн	622	282	182	1 911	960
		питома вага, %	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Усього доходів	Граве Україна (страхування життя)	тис. грн	381 464	462 104	926 299	700 856	566 313
		питома вага, %	100	100	100	100	100
	ТАС	тис. грн	224 996	683 262	727 135	869 165	899 690
		питома вага, %	100	100	100	100	100
	Метлайф	тис. грн	321 273	1493 539	2066 369	1915 839	1895 391
		питома вага, %	100	100	100	100	100

Джерело: складено за даними [6–19].

Таблиця 4

Структура доходів від операційної діяльності компаній Граве Україна (страхування життя), ТАС і Метлайф протягом 2013–2017 рр.

Доходи та компанії		2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	
Надходження від страхових премій	Граве Україна (страхування життя)	тис. грн	141 649	150 023	205 350	233 243	264 200
		питома вага, %	86,4	80,6	77,6	87,0	86,3
	ТАС	тис. грн	146 936	203 363	260 782	285 567	390 248
		питома вага, %	93,0	45,6	52,9	99,7	67,9
	Метлайф	тис. грн	299 141	320 786	421 624	636 181	751 908
		питома вага, %	93,3	21,5	20,4	33,2	39,7
Інші доходи від операційної діяльності	Граве Україна (страхування життя)	тис. грн	22 377	36 044	59 280	34 904	41 984
		питома вага, %	13,6	18,4	22,4	13,0	13,7
	ТАС	тис. грн	11 031	243 000	231 604	861	184 745
		питома вага, %	7,0	54,4	47,1	0,3	32,1
	Метлайф	тис. грн	21510	1172 471	1644 563	1277 747	1142 523
		питома вага, %	6,7	78,5	79,6	66,8	60,3
Усього доходів від операційної діяльності	Граве Україна (страхування життя)	тис. грн	164 026	186 067	264 630	268 147	306 184
		питома вага, %	100	100	100	100	100
	ТАС	тис. грн	157 967	446 363	492 386	286 428	574 993
		питома вага, %	100	100	100	100	100
	Метлайф	тис. грн	320 651	1493 257	2066 187	1913 928	1894 431
		питома вага, %	100	100	100	100	100

Джерело: складено за даними [6–19].

нових і нових страхувальників, що дало свій результат. У 2017 р. компанія отримала дохід від основної діяльності в розмірі 390 248 тис. грн.

Деяко інша особливість у формуванні доходів від операційної діяльності в діяльності такої компанії зі страхування життя, як Метлайф. Якщо в компаніях Граве Україна (страхування життя) і ТАС у структурі доходів від операційної діяльності переважає дохід від основної діяльності – надходження від страхових премій, то в компанії Метлайф надходження від страхових премій протягом 2013–2017 рр. становили менше 40%. Проте сума отримуваних страхових премій від страхування життя протягом досліджуваного періоду практично завжди була більшою, ніж сума отриманих страхових премій Граве Україна (страхування життя) і ТАС разом взятих.

Проведене аналітичне дослідження дає можливість виділити одну спільну закономірність у діяльності трьох досліджуваних компаній – вони весь час працюють над збільшенням доходів від основної діяльності, тобто долучають до страхування життя все більше коло населення.

Також доцільно звернути увагу і на той факт, що на страховому ринку України функціонує 33 компанії зі страхування життя, проте саме компанії Граве Україна (страхування життя), ТАС і Метлайф формують більше половини всіх доходів, що отримує ринок страхування життя України в цілому (табл. 5).

Наведені дані табл. 5 показують, що за останні чотири роки більше половини всіх доходів ринку страхування життя формувалися за рахунок лише трьох компаній. Більше того, протягом останніх трьох років лише на компанії Граве Україна (страхування життя), ТАС і Метлайф припадало практично 2/3 усіх доходів ринку. Це підтверджує їх лідерську позицію та дає можливість передбачити, що в най-

ближчій перспективі саме ці компанії можуть стати повноправними монополістами ринку.

ВИСНОВКИ

Проведене аналітичне дослідження діючої практики формування доходів компаній зі страхування життя на страховому ринку України дає можливість виокремити такі аспекти:

- ✦ на ринку страхування життя спостерігається позитивна тенденція в динаміці доходів;
- ✦ більше 60% усіх доходів ринку страхування життя за останні три роки сформовано такими компаніями, як Граве Україна (страхування життя), ТАС і Метлайф;
- ✦ у структурі доходів компаній – лідерів на ринку страхування життя переважали доходи від операційної діяльності;
- ✦ спільною особливістю діяльності досліджуваних компаній є те, що вони за весь період досліджування не здійснювали фінансової діяльності, а постійно максимізували основну операційну діяльність – реалізацію послуги зі страхування життя.

Подальше аналітичне дослідження доходів від реалізації послуги зі страхування життя в розрізі видів договорів страхування життя дасть можливість визначити пріоритетні резерви збільшення доходів як компаній-лідерів зокрема, так і ринку страхування життя в цілому. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Чеберяко О. В., Коляда Т. А. Особливості формування та оподаткування доходів страховика: реалії та перспективи розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка»*. 2008. № 102. С. 25–30.

2. Белгородцева М. О. Методика обліку доходів у страхових компаніях: сучасний стан і напрямки вдоско-

Таблиця 5

Частка компаній Граве Україна (страхування життя), ТАС і Метлайф у загальних доходах ринку страхування життя України протягом 2013–2017 рр.

Доходи		2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Граве Україна (страхування життя)	млн грн	381,464	462,104	926,299	700,856	566,313
	питома вага, %	7,6	9,1	16,6	13,4	11,0
ТАС	млн грн	224,996	683,262	727,135	869,165	899,690
	питома вага, %	4,5	13,4	13,1	16,6	17,5
Метлайф	млн грн	321,273	1493,539	2066,369	1915,839	1895,391
	питома вага, %	6,4	29,4	37,1	36,6	36,9
Сумарна частка компаній	%	18,5	51,9	66,8	66,6	65,4
Частка інших компаній	%	81,5	48,1	33,2	33,4	34,6
Загальна сума доходів	млн грн	5030,5	5082,6	5561,4	5237,0	5139,5

Джерело: складено за даними [6–19].

налення. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія «Економічні науки»*, 2013, № 4. С. 166–174.

3. Греджева Т. В. Класифікація та особливості формування доходів страховика. *Збірник наукових праць Таврійського державного аеротехнологічного університету. Серія «Економічні науки»*, 2013, № 4. С. 57–60.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерсько-го обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності» від 28.03.2013 р. № 433. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>

6. Річний звіт СК «ТАС» за 2017 рік. URL: http://taslife.com.ua/uploads/01-PrAT_«Страхова%20компанія%20«ТАС»».pdf

7. Річний звіт СК «ТАС» за 2016 рік. URL: <http://taslife.com.ua/uploads/pdf/Регулярна%20річна%20інформація%20емітента%20за%202016%20рік.pdf>

8. ПрАТ Страхова компанія «ТАС». Звіт за 2015 рік. URL: <http://taslife.com.ua/uploads/pdf/Фінансова%20звітність%202015.pdf>

9. ПрАТ Страхова компанія «ТАС». Звіт за 2013 рік. URL: <http://taslife.com.ua/uploads/pdf/fin%20zvintnist/Фінансова%20звітність%20за%202013%20рік.pdf>

10. Річна фінансова звітність Приватного акціонерного товариства «Граве Україна страхування життя» за 2017 рік. URL: https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Richna_Finansova_zvitnist_2017_Grawe_Life.pdf

11. Річна фінансова звітність Приватного акціонерного товариства «Граве Україна страхування життя» за 2016 рік. URL: https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Richna_Finansova_zvitnist_2016_Grawe_Life.pdf

12. Річна фінансова звітність Приватного акціонерного товариства «Граве Україна страхування життя» за 2015 рік. URL: https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Richna_Finansova_zvitnist_2015_Grawe_Life.pdf

13. Річна фінансова звітність Приватного акціонерного товариства «Граве Україна страхування життя» за 2014 рік. URL: https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Grawe_UA_Life_2014_1.pdf

14. Річна фінансова звітність Приватного акціонерного товариства «Граве Україна страхування життя» за 2013 рік. URL: https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Grawe_UA_Life_2013_1.pdf

15. Фінансова звітність та звіт незалежного аудитора приватного акціонерного товариства «Метлайф» за 2017 рік. URL: <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/hear-our-news/issuer/Metlife-17fsu-with-signatures.pdf>

16. Фінансова звітність та звіт незалежного аудитора приватного акціонерного товариства «Метлайф» за 2016 рік. URL: <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/Godovoy-otchet-2016.pdf>

17. Фінансова звітність та звіт незалежного аудитора приватного акціонерного товариства «Метлайф» за 2015 рік. URL: http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/metlife_15fsu.pdf

18. Фінансова звітність приватного акціонерного товариства «Метлайф» за 2014 рік. URL: <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/hear-our-news/2014-ye-metlife-financial-report-approved-by-deloitte.pdf>

19. Фінансова звітність приватного акціонерного товариства «Метлайф» за 2013 рік. URL: <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/company-docs/2013-dt-annual-finance-report.pdf>

REFERENCES

Bielhorodtseva, M. O. "Metodyka obliku dokhodiv u strakhovykh kompaniakh: suchasnyi stan i napriamky vdoskonalennia" [The method of income accounting in insurance companies: the current state and directions of improvement]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu ekonomiky i to-rhivli im. Mykhaila Tuhana-Baranovskoho. Seriiia «Ekonomichni nauky»*, no. 4 (2013): 166-174.

Cheberiaiko, O. V., and Koliada, T. A. "Osoblyvosti formuvannia ta opodatkuvannia dokhodiv strakhovyka: realii ta perspektyvy rozvytku" [Features of the formation and taxation of the insurer's income: realities and prospects of development]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriiia «Ekonomika»*, no. 102 (2008): 25-30.

"Finansova zvitnist pryvatnoho aktsionernoho tovarystva «MetLaif» za 2014 rik" [Financial statements of the private limited liability company MetLife for 2014]. <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/hear-our-news/2014-ye-metlife-financial-report-approved-by-deloitte.pdf>

"Finansova zvitnist pryvatnoho aktsionernoho tovarystva «MetLaif» za 2013 rik" [Financial Statements of Private Limited Liability Company "MetLife" for 2013]. <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/company-docs/2013-dt-annual-finance-report.pdf>

"Finansova zvitnist ta zvit nezalezhnogo audytora pryvatnoho aktsionernoho tovarystva «MetLaif» za 2017 rik" [Financial Statements and Report of the Independent Auditor of Private Limited Liability Company "MetLife" for 2017]. <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/hear-our-news/issuer/Metlife-17fsu-with-signatures.pdf>

"Finansova zvitnist ta zvit nezalezhnogo audytora pryvatnoho aktsionernoho tovarystva «MetLaif» za 2016 rik" [Financial Statements and Report of the Independent Auditor of Private Limited Liability Company "MetLife" for 2016]. <http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/Godovoy-otchet-2016.pdf>

"Finansova zvitnist ta zvit nezalezhnogo audytora pryvatnoho aktsionernoho tovarystva «MetLaif» za 2015 rik" [Financial Reporting and Report of the Independent Auditor of Private Limited Liability Company "MetLife" for 2015]. http://www.metlife.ua/content/dam/alico/ukraine/uk/home/assets/pdf/metlife_15fsu.pdf

Hredzheva, T. V. "Klasyfikatsiia ta osoblyvosti formuvannia dokhodiv strakhovyka" [Classification and peculiarities of the insurer's income formation]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu. Seriiia «Ekonomichni nauky»*, no. 4 (2013): 57-60.

[Legal Act of Ukraine] (2013). <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>

[Legal Act of Ukraine] (2013). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

"PrAT Strakhova kompaniia «TAS». Zvit za 2013 rik" [PrAT Insurance company "TAS". Report for 2013]. <http://taslife.com.ua/uploads/pdf/fin%20zvintnist/Фінансова%20звітність%20за%202013%20рік.pdf>

"PrAT Strakhova kompaniia «TAS». Zvit za 2015 rik" [PrAT Insurance company "TAS". Report for 2015]. <http://taslife.com.ua/uploads/pdf/Фінансова%20звітність%202015.pdf>

"Richna finansova zvitnist Pryvatnoho aktsionerohoho tovarystva «Hrave Ukraina strakhuvannia zhyttia» za 2014 rik" [Annual financial statements of the Private Equity Company "Grave Ukraine Life Insurance" for 2014]. https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Grawe_UA_Life_2014_1.pdf

"Richna finansova zvitnist Pryvatnoho aktsionerohoho tovarystva «Hrave Ukraina strakhuvannia zhyttia» za 2013 rik" [Annual financial statements of Private Joint-Stock Company "Grave Ukraine Life Insurance" for 2013]. https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Grawe_UA_Life_2013_1.pdf

"Richna finansova zvitnist Pryvatnoho aktsionerohoho tovarystva «Hrave Ukraina strakhuvannia zhyttia» za 2016 rik" [Annual financial statements of Private Joint-Stock Company "Grave Ukraine Life Insurance" for 2016]. https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Richna_Finansova_zvitnist_2016_Grawe_Life.pdf

"Richna finansova zvitnist Pryvatnoho aktsionerohoho tovarystva «Hrave Ukraina strakhuvannia zhyttia» za 2015 rik" [Annual financial statements of the Private Equity Company "Grave Ukraine Life Insurance" for 2015]. https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Richna_Finansova_zvitnist_2015_Grawe_Life.pdf

"Richna finansova zvitnist Pryvatnoho aktsionerohoho tovarystva «Hrave Ukraina strakhuvannia zhyttia» za 2017 rik" [Annual financial statements of Private Joint-Stock Company "Grave Ukraine Life Insurance" for 2017]. https://www.grawe.ua/fileadmin/grawe_ua/Downloads/LV_Report/Richna_Finansova_zvitnist_2017_Grawe_Life.pdf

"Richnyi zvit SK «TAS» za 2016 rik" [Annual report of IC "TAS" for 2016]. <http://taslife.com.ua/uploads/pdf/Регулярна%20річна%20інформація%20емітента%20за%202016%20рік.pdf>

"Richnyi zvit SK «TAS» za 2017 rik" [Annual report of IC "TAS" for 2017]. [http://taslife.com.ua/uploads/01-ПрАТ_«Страхова%20компанія%20«ТАС»».pdf](http://taslife.com.ua/uploads/01-ПрАТ_«Страхова%20компанія%20«ТАС»>.pdf)